

na pobočke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Košiciach sformoval mladý, odborne zdatný kolektív geológov rôznych špecializácií. Viacerí z nich v súčasnosti patria k špičkovým odborníkom v slovenskej vede. Od r. 1995 do júna 2008 bol riaditeľom Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave.

Ing. Miroslav Čomaj. Najskôr pôsobil ako konštruktér – projektant vodohospodárskych stavieb, neskôr ako hlavný inžinier projektov, hlavný projektant prírodného kanála Vodného diela Gabčíkovo, autor koncepcie jeho dostavby podľa variantu C. V období 1986 – 1994 pracoval ako hlavný inžinier projektu vodárenskej nádrže Málinec, riaditeľ závodu pre hydrotechnické stavby. V r. 1995 bol poverený vedením š. p. Hydroconsult. V období 1998 – 2000 pôsobil na Ministerstve pôdohospodárstva SR vo funkcii generálneho riaditeľa vodohospodárskej sekcie. V decembri 2000 sa opäť stal riaditeľom Hydroconsult, š. p., Bratislava.

Kolektív pedagógov Základnej školy na Moskovskej ul. 2 v Banskej Bystrici. Táto škola sa už 20 rokov podieľa na tvorbe a ochrane životného prostredia. V rámci realizácie projektu *Škola podporujúca zdravie* sa tu prioritne realizovali environmentálne aktivity. Pedagógovia získali žiakov pre projekt *Živá príroda*, v rámci ktorého skupina žiakov monitorovala výskyt fauny a flóry v prímestskej rekreačnej zóne sídliska Fončorda pri potoku Udurná. Lokalita bola značne znečistená a zdevastovaná, a tak ju deti vyčistili, odstránili odpad a prevzali patronát nad ňou s pravidelným čistením. Na základe objavenia mokrade nadviazali deti spoluprácu s Národným parkom Nízke Tatry, vypracovali projekt *Zachráňme mokrad' Udurnú* a získali grant od Komunitnej nadácie Zdravé mesto Banská Bystrica.

V rámci grantu Ministerstva školstva SR vypracovali projekt *Zachráňme vodný prameň pri potoku Udurná*, podarilo sa im vybudovať striešku nad prameňom, informačnú tabuľu, lavičky a v okolí vysadili ihličnaté dreviny. Žiaci I. stupňa sa zapojili do projektu *Z lavíc do prírody*, vyčistili 15 menších lokalít, spoznali minimálne 10 druhov chránených druhov rastlín a živočíchov a strávili mimovyučovací čas vo voľnej prírode. V škole pracujú 2 ekoturistické krúžky v spolupráci s Centrom voľného času Relaxáčik. Neodmysliteľnou súčasťou pobytu v prírode je aj čistenie turistických trás.

Kolektív národných expertov. Ministerstvo životného prostredia SR 26. mája 2008 slávnostne prevzalo certifikát potvrdený generálnym riaditeľom UNESCO o zápise Karpatských bukových pralesov do Zoznamu svetového dedičstva. Nádherné bukové pralesy na východe Slovenska sa tak ocitli na zozname svetových unikátov spolu s takými, ako je Grand Canyon,

Mt. Everest, národný park Yellowstone, jazero Bajkal či ostrovy Galapágy. Stali sa súčasťou dedičstva celého ľudstva, ktoré si zaslúži mimoriadnu pozornosť a ochranu. Od myšlienky nominovať pralesy Polonín za svetové dedičstvo uplynulo 15 rokov. Zápis je výsledkom práce slovenského tímu odborníkov z radov lesníkov a prírodovedcov. Cenu ministra udelili kolektívu národných expertov: prof. Ivanovi Vološčukovi, doc. Viliamovi Pichlerovi a RNDr. Jozefovi Klindovi.

Redakcia časopisu Životné prostredie blahoželá tohoročným oceneným jednotlivcom a kolektívom a pevne verí, že z roka na rok bude pribúdať činov hodných ocenenia.

Z tlačových podkladov Ministerstva životného prostredia SR

Marta Imrová Ciranová, redakcia Životné prostredie, ÚKE SAV, P. O. Box 254, Štefánikova 3, 814 99 Bratislava, marta.ciranova@savba.sk

Deň Zeme v Suchej nad Parnou

22. apríl je Svetovým dňom Zeme, keď si viac ako inokedy uvedomujeme, že naša planéta je zraniteľná a vyžaduje čoraz väčšiu starostlivosť. Tradične sa s Dňom Zeme spája mnoho podujatí, a nejde len o zber papiera, vysádzanie stromčekov, čistenie okolia škôl, organizujú sa aj diskusné fóra na rôzne aktuálne témy, ako je napríklad globálna klimatická zmena, kyslé dažde, produkcia odpadov, znečisťovanie vôd, úbytok dažďových pralesov, znižovanie druhov rastlín a živočíchov a pod. Ich cieľom je upozorniť na naliehavosť si-

tuácie a motivovať ľudí k ohľadupnejšiemu správaniu nielen k sebe samým, ale predovšetkým k jednotlivým zložkám krajiny, ktoré tvoria životný priestor človeka. Organizátori sa snažia o to, aby si ľudia intenzívnejšie uvedomili, že nemôžu iba využívať prírodné zdroje, ale musia sa o ne aj starať.

Ústav krajinej ekológie SAV sa už tradične každoročne podieľa na organizovaní Dňa Zeme v obci Suchá nad Parnou. Prostredníctvom zaujímavého programu sa snaží osloviť všetky vrstvy obyvateľov a prispieť tak

Sadenie líp pred Obecným úradom v Suchej nad Parnou. Foto: M. Moyzeová

Posledné prípravy na vyhlásenie výsledkov Tvorivých dielní. Foto: M. Moyzeová

k aktívnej ochrane a tvorbe životného prostredia. Tohoročným spoluorganizátorom bol aj Trnav-

ský samosprávny kraj v spolupráci s obecným a farským úradom v Suchej nad Parnou.

Deň Zeme v Suchej nad Parnou, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia štátnej a verejnej správy, školstva, ale aj súkromnej sféry, sa začal zasadnením piatich líp pred obecným úradom. Bol to príspevok k trnavskej ekologickej iniciatíve *Mladé stromy pre Slovensko*. Vlastný program pozostával z odborného seminára pod názvom *Environmentálna výchova v zmysle koncepcie udržateľného rozvoja a Tvorivých dielní pre deti a mládež*, doplnených druhým ročníkom súťaže *Moja dedina*, zameranej na zachytenie obrazu životného prostredia kresbou, fotografiou či textovou formou.

Hlavným cieľom tohoročného podujatia bolo priblížiť odbornej i laickej verejnosti vedecko-výskumné aktivity v oblasti výchovy a vzdelávania k udržateľnému rozvoju a aktivizovať všetky generácie obyvateľov obce k ochrane a tvorbe svojho životného prostredia.

Na úvod odborného seminára odzneli príhovory hostí, poslanca Národnej rady SR prof. L. Miklósa, podpredsedníčky SAV Dr. V. Rosovej, rektora trnavskej Univerzity sv. Cyrila a Metoda prof. E. Kostolanského a riaditeľky odboru územného plánovania a životného prostredia Trnavského samosprávneho kraja Ing. O. Sersenovej.

Seminár začal prednáškou prof. H. Hilberta na tému *Koncepcia environmentálnej výchovy a vzdelávania v školách Slovenskej republiky a v celoživotnom vzdelávaní*. Nasledovala prednáška Ing. S. Kašiarovej, *Environmentálne zdravie, dôležitá súčasť výchovy a vzdelávania pre udržateľný rozvoj v základných školách SR*, na ktorú nadviazala séria prednášok zameraná na analýzu učebných osnov na základných a stredných školách z hľadiska ich obsahovej stránky, ktorá by mala byť zameraná na krajinu jej zložky, využitie a ochranu v kontexte udržateľného rozvoja (Mgr. I. Masaryková zo Základnej školy Alexandra Dubčeka v Bra-

tislave, Mgr. V. Bičan, zo ZŠ Angely Merici v Trnave, Mgr. P. Cibira zo ZŠ s materskou školou v Suchej nad Parnou, RNDr. M. Moyzeová z Ústavu krajinnej ekológie SAV v Bratislave a Mgr. Ľ. Škultétiová z Centra voľného času v Bratislave 1). Zaujímavé informácie o projektoch zameraných na environmentálnu výchovu a vzdelávanie podali RNDr. Z. Izakovičová a Ing. D. Štefunková z Ústavu krajinnej ekológie SAV v Bratislave.

Každý účastník mal okrem toho možnosť oboznámiť sa s aktivitami ÚKE SAV prostredníctvom množstva materiálov, okrem posterov s témou Krajina a jej využitie, boli pripravené letáky, publikácie a časopis Životné prostredie. Veľa ďalších propagačných materiálov pripravili pracovníci Trnavského samosprávneho kraja a Ministerstva životného prostredia SR. O vhodnosti výberu témy podujatia svedčila aj bohatá diskusia.

Novinkou bola burza nápadov, ktorej cieľom bolo neformálne prezentovať dobré nápady v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania.

Po ukončení odborného seminára sa prítomní presunuli na miestne futbalové ihrisko, kde súťažili žiaci základných škôl zo Suchej nad Parnou, Lehníc, Špačiniac, Maduníc, Veľkých Kostolian, Radošoviec a Jablonice. Organizátori pripravili pre nich vedomostné kvízy z oblasti biológie, ekológie a ochrany prírody. Mali napríklad určiť, o aký strom ide na základe listov a plodov, poznať živočíchov cez siluety zvierat alebo ich stopy, súťažili v určovaní vzťahu medzi živočíchmi, v znalostiach o poľnom a lesnom ekosystéme, ale aj vo vedomostiach o výžive a stavbe tiel vtákov a pod. Dopĺňali a vysvetľovali odborné termíny, ako je biocentrum, ozónová diera, regulovaný vodný tok a pod.

Súťaže predstavujú jeden z prostriedkov rozvoja znalostí žiakov o prírode a životnom prostredí

a pomáhajú prispieť k formovaniu ich environmentálneho vedomia. Päťčlenné družstvá súťažili o pripravené ceny a diplomy, ktoré im odovzdali v závere podujatia pozvaní hostia. Pre víťaznú školu bol pripravený aj pohár predsedu Trnavského samosprávneho kraja. Vyhlásili tiež výsledky súťaže Moja dedina a víťazom odovzdali hodnotné ceny. Podujatie vyvrcholilo priateľským futbalovým zápasom medzi ekológmi SAV a miestnymi suchovskými futbalistami. Všetci prítomní sa skvelo zabávali a pri chutnom guláši a veselej hudbe živo debatovali do večerných hodín.

Nazdávame sa, že tohoročný Deň Zeme v Suchej nad Parnou sa skutočne vydaril. Opäť sa potvrdi-

lo, že výchovu a vzdelávanie k ochrane a tvorbe životného prostredia možno robiť aj zábavnou a hravou formou. Podobné podujatia prispievajú predovšetkým k vzájomnej komunikácii, k pozitívnemu prístupu ľudí k svojmu životnému prostrediu a prezentujú aktuálne témy, ktoré môžu pomôcť k záchrane našej planéty. Tešíme sa na stretnutie o rok, možno aj vo vašej obci.

RNDr. Milena Moyzeová, PhD.
milena.moyzeova@savba.sk

Mgr. Tatiana Takáčová
tatiana.takacova@savba.sk
Ústav krajinnej ekológie SAV, Štefánikova 3, P. O. Box 254, 814 99 Bratislava

Významné podujatie ÚKE SAV

V priestoroch Malého kongresového centra Vedy, vydavateľstva SAV na Štefánikovej ul. 3 v Bratislave sa 19. júna 2008 konalo významné podujatie – prezentácia publikácie *Flóra a fauna viatych pieskov Slovenska* autorky RNDr. Evy Kalivodovej, CSc. a kol. – spojené so seminárom *Viate piesky Slovenska*.

Tento počín bol záslužný i v tom, že išlo o prvé podujatie tohto typu v SAV. Na začiatku sa uskutočnilo pokrstenie knihy, ako inak, ak nie pieskom zo skúmanej oblasti, pri ktorom prof. Milan Ružička poprial tomuto dielu dobrú cestu k čitateľom.

Monografia, ktorá vyšla vo vydavateľstve Veda Slovenskej akadémie vied v Bratislave v tomto roku, nevznikala ľahko. Ako v úvode zdôraznila doc. Viera Feráková, jedna z recenzentiek, ide o dielo, ktoré je jedinečné a podáva súhrn doteraj-

Novú knihu Dr. E. Kalivodovej (prvá zľava) a kol. posýpa pieskom prof. M. Ružička (v strede), prizerá sa recenzentka doc. V. Feráková (vpravo), asistuje šéfredaktor vydavateľstva VEDA, SAV, E. Borčín